

**Отандық ғылыми көзесшінің докторант Г.К.Мусаеваның 6D080200 –
Мал шаруашылығы өнімдерін өндіру технологиясы мамандығы
бойынша философия докторы (PhD) ғылыми дәрежесін алу үшін
ұсынылған «Солтүстік Қазақстан аймағында голштин сиырларының
өнімділік ұзақтығын арттыру» тақырыбындағы диссертациялық
жұмысына**

ПІКІР

Г.К. Мусаеваның докторлық диссертациясының тақырыбы «Солтүстік Қазақстан аймағында голштин сиырларының өнімділік ұзақтығын арттыру» 6D080200 – Мал шаруашылығы өнімдерін өндіру технологиясы мамандығына және ауыл шаруашылық ғылымдарының академиялық дәрежесіне сай келеді. Докторлық диссертацияның мазмұны және көлемі әдістемелік нұсқау талаптарына сай, рәсімделуі мен диссертацияны қорғауына қойылатын талаптарға толық жауап береді.

Табынның генетикалық қуатын, яғни керекті үйлесімділікті арттыратын, үрпактарына өнімділіктің жоғарғы деңгейі және пайдалы белгілердің тұрақты тұқым қажеттілігін қамтамасыз ететін малдың жеткілікті болуы тұқымасылдандыру ісі үшін өте маңызды.

Сиыр табынның текті малдар қоры аталақ іздер арқылы жүзеге асырылады. Егер тұқымдық мал шежіресінде аса бағалы ата тегі неғұрлым жеткілікті болса, соған қарай табынның генетикалық қуаты мол, жоғарғы өнімді келесі буын алу мүмкіндігі сенімді болады. Сондықтан да, докторлық диссертацияның тақырыбы осы өзекті мәселеге арналған, оның мақсаты Солтүстік Қазақстан аймағында голштин тұқымды сиырлардың өнімділік ұзақтығын зерттеу және олардың шаруашылықта пайдалану мерзімін арттыруға ықпал ететін генотиптік және фенотиптік факторларды анықтау болып табылады.

Докторант Мусаева Г.К. алғашқыда зерттеу жұмысына кірісерде негізгі мамандығы мал дәрігері болғандықтан, көптеген қыншылықтарға тап болды, жүре келе құзыреттілігі эксперименттік-зерттеу жұмыстары арқылы артып, білімділігі мен біліктілігі жоғарылады.

Диссертацияны орындау барысында диссертант шетелдік ғылыми зерттеу лабораторияларында жетілген әдістемелерін (Польша, Белоруссия) менгеріп, соның көмегімен Солтүстік Қазақстан өнірінде голштин сұтті тұқымының қажетті белгілерін (өміршендігін, көбейгіштігін) дамыту бағытында көп дайындықтан өтті.

Зерттеу жұмыстарының нәтижелері Қостанай облысындағы Федоров ауданында орналасқан «Бек+» ЖШС-не енгізілген. Сонымен қатар, аталған кәсіпорынның басшылығымен мақұлданған өндіріске және оқу барысына енгізу акттари да бар.

Диссертация мәліметтері бойынша 16 ғылыми жұмыс базасындаға шықкан, оның ішінде 3 жұмыс Scopus базасына кіретін журналдарда жарияланған. Негізгі материалдар халықаралық ғылыми практикалық

конференцияларында және ҚР БФМ білім және ғылым саласындағы бақылау Комитетіне ұсынылған журналдарда талқыланып, басылымға шыққан.

Мусаева Г.К. диссертациясы жаңалығының өзектілігі және зерттеу нәтижелері негізінде шыңайылығы, ғылыми және тәжірибелік құндылығы, зерттеулер мен жарияланған мәліметтердің көлемі бойынша докторлық диссертациялар талаптарына сәйкес келеді және қорғауға жіберілуі мүмкін деп тұжырымдаймын, ал Мусаева Гулжан Каленовнаны 6D080200 – Мал шаруашылығы өнімдерін өндіру технологиясы мамандығы бойынша ауыл шаруашылығы ғылымдарының доктор PhD ғылыми дәрежесін алуына құқылы.

Ғылыми жетекші,
а.ш.ғ.д., профессор

А.Байтұрсынов атындағы
ҚҰУ ғылыми хатшысы

Д.Найманов

М.Хасанова

